

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КІЦМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії
Іван Біляр
« 22 » лютого 2024 р.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ

з конкурсного предмета «Українська мова»
для вступників на основі базової загальної середньої освіти
для здобуття освітньо-професійного рівня
фахового молодшого бакалавра

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії гуманітарних дисциплін
Протокол № 9 від « 19 » 04 2024 р.
Голова комісії Карасьова М. В. Карасьова

Кіцмань, 2024

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди з навчальної дисципліни «Українська мова» для вступників на основі базової загальної середньої освіти Відокремленого структурного підрозділу «Кіцманський фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» відповідає Державному стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392).

Програма відповідає чинній Програмі з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів (5 – 9 класи), затвердженій Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Найважливіше завдання програми – допомогти абітурієнтам підготуватися до вступних випробувань у формі індивідуальної усної співбесіди. Відповідно до Правил прийому до ВСП «Кіцманський фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» при вступі на будь-яку спеціальність абітурієнти проходять індивідуальну усну співбесіду з української мови. Вступна співбесіда дасть змогу отримати об'єктивну, достовірну інформацію про рівень підготовки абітурієнта із вищевказаної дисципліни.

Програма з української мови складається з трьох основних розділів:

“Фонетика і орфографія” - визначає основні і дуже важливі правила написання слів, знання яких є яскравою ознакою культури мови людини;

“Морфологія” - вчить розрізняти одну частину мови від іншої (інколи тільки текст підказує, до якої частини мови належить те чи інше слово), знати їх творення і змінювання, від чого залежить їх написання;

“Синтаксис і пунктуація” - долучає до таємниць творення й вираження думки за допомогою речень, які є різні за побудовою, метою висловлення та інтонацією, а значить, відмінні за пунктуаційними знаками.

II. ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА:

Абітурієнт повинен знати:

- Вживання великої букви.
- Правила переносу частин слова.
- Правопис голосних. Чергування *е з и, і з іншими* голосними. Правопис ненаголошених голосних.
- Спрощення в групах приголосних.
- Обґрунтовувати розстановку розділових знаків за допомогою вивчених правил.
- Вживання м'якого знака та апострофа.
- Подвоєння та подовження приголосних. Правопис слів іншомовного походження.
- Відмінювання та правопис відмінкових закінчень іменників та прикметників.
- Правопис відмінкових форм числівника.
- Відмінювання і правопис займенників.
- Правопис дієслів.
- Правопис прислівників.

- Правопис прийменників та сполучників.
- “Не” з іменними частинами мови, прислівником, дієсловом.
- Розділові знаки в простому реченні. Тире в простому неускладненому реченні.

Розділові знаки між групою підмета і групою присудка.

- Однорідні члени речення. Розділові знаки між однорідними членами речення.
- Узагальнюючі слова і розділові знаки при них.

Відокремлені члени речення. Відокремлені додатки та обставини. Відокремлені і невідокремлені означення. Прикладна як різновид означення.

Розділові знаки при прикладці.

- Звертання. Розділові знаки при звертанні.
- Вставні слова і речення. Вставлені слова і речення.
- Складнопідрядні речення. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
- Порівняльні звороти.
- Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.
- Пряма мова і розділові знаки при ній. Передача прямої мови непрямою.

Цитати. Розділові знаки при цитатах.

Абітурієнт повинен уміти:

- Знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил.
- Правильно записувати слова з вивченими орфограмами.
- Знаходити і виправляти орфографічні помилки.
- Правильно ставити розділові знаки в реченнях з різними видами зв'язку.
- Знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Чергування голосних і приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Подвоєння і подовження приголосних.

2. Будова слова: відомості про основу слова і закінчення змінюваних слів, про корінь, префікс, суфікс і закінчення як значущі частини слова; вивчені орфографічні правила.

3. Творення слів: основні способи словотвору, правила переносу складних слів з рядка в рядок (односкладові частини складноскорочених слів та ініціальні й комбіновані аббревіатури).

4. Склад лексики сучасної української літературної мови за походженням. Власне українські слова. Синонімічне багатство мови: що вивчає лексика, загальні відомості про лексичне значення слова, синоніми, антоніми, омоніми, пряме і переносне значення слова; особливості власне української лексики в порівнянні із запозиченнями.

5. Загальні відомості про українську фразеологію. Роль фразеологізмів у мовленні: фразеологізми та їхні різновиди (синонімічні, антонімічні).

6. Принципи українського правопису. Основні орфограми в коренях, префіксах, суфіксах: принципи розрізнення орфограм, загальні ознаки чотирьох принципів українського правопису.

7. **Складні випадки вживання апострофа і м'якого знака:** групи знаків, співвідношення звуків і букв; правила вживання апострофа і м'якого знака.

8. **Правопис іншомовних та складних слів:** правила написання іншомовних слів українською мовою та правопис складних слів разом, окремо і через дефіс.

9. **Стилістичні засоби морфології:** морфологічні засоби стилістики стосовно категорії роду, категорії числа, власних і загальних іменників, ступенів порівняння, стягнених і нестягнених форм, дієслівних категорій.

10. **Поняття про синтаксис та його основні одиниці:** найважливіші відомості з синтаксису і пунктуації, основні одиниці синтаксису.

11. **Прості двоскладні та односкладні речення:** будову простого двоскладного речення, види односкладних речень.

12. **Тире між підметом і присудком:** правила використання, тире між підметом і присудком, а також випадки, коли не ставиться тире між підметом і присудком.

13. **Розділові знаки при прикладці:** правила відокремлення прикладки за допомогою дефіса коми чи тире; визначення прикладки.

14. **Однорідні члени речення:** відомості про однорідні члени речення: правила вживання розділових знаків при однорідних членах речення.

15. **Розділові знаки при відокремлених членах речення:** які члени речення називаються відокремленими та уточнюючими: використання розділових знаків при відокремлених та уточнюючих членах речення.

16. **Звертання:** непоширені і поширені звертання; розділові знаки при звертанні.

17. **Вставні слова та вставлені конструкції:** відомості про вставні слова (словосполучення та речення); найчастіше вживані вставні слова словосполучення; вивчені пунктуаційні правила.

18. **Типи складних речень. Складносурядні речення:** відомості про складне речення, види складних речень (сполучникові і безсполучникові), засоби зв'язку між частинами складного речення, особливості будови складносурядного речення; правила розстановки розділових знаків між простими реченнями в складносурядному.

19. **Складнопідрядні речення:** відомості про складнопідрядні речення (у тому числі з кількома підрядними); види підрядних речень; правила вживання розділових знаків між частинами складнопідрядного речення.

20. **Безсполучникові складні речення.** Складні речення з різними видами зв'язку: відомості про безсполучникові складні речення та про будову складного речення з різними видами зв'язку: правила вживання розділових знаків між частинами таких речень.

21. **Пряма і непряма мова. Цитати. Діалог:** будову речень з прямою і непрямою мовою, з цитатами; особливості діалогу.

ІV. ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ

1. Звуки мови. Класифікація приголосних звуків.
2. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ.
3. Поняття про букву. Український алфавіт.

4. Спрощення в групах приголосних. Винятки з правила.
5. Основні випадки чергування у-в, і-й.
6. Правила вживання знака м'якшення.
7. Правила вживання апострофа.
8. Творення нових слів за допомогою суфіксів -ськ(ий), -ств(о).
9. Випадки подвоєння букв.
10. Подовження приголосних.
11. Правопис префіксів з, с, роз, без, через, пре, при.
12. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах.
13. Подвоєння і подовження в словах іншомовного походження.
14. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
15. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова.
16. Поняття про синоніми, пароніми, антоніми.
17. Поняття про омоніми.
18. Застарілі слова й неологізми.
19. Поняття про фразеологічні одиниці.
20. Іменник як частина мови. Рід іменника. Рід невідмінюваних іменників.
21. Іменник як частина мови. Число іменника. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини.
22. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта.
23. Поділ іменників першої та другої відмін на групи.
24. Букви -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.
25. Творення та правопис імен по батькові.
26. Правопис складних іменників.
27. Прикметник як частина мови. Розряди прикметника.
28. Творення ступенів порівняння прикметників.
29. Правопис частки не з прикметниками.
30. Загальна характеристика числівника.
31. Відмінювання числівників від п'яти до вісімдесяти.
32. Відмінювання числівників від двохсот до дев'ятисот.
33. Відмінювання числівників сорок, дев'яносто, сто.
34. Особливості відмінювання порядкових числівників.
35. Загальне поняття про займенник. Розряди за значенням.
36. Дієслово як частина мови. Форми дієслова.
37. Дієслова I та II дієвідміни.
38. Правопис частки не з дієсловами.
39. Дієприкметник як особлива форма дієслова.
40. Розділові знаки при дієприкметниковому звороті.
41. Правопис частки не з дієприкметниками.
42. Дієприслівник як особлива форма дієслова.
43. Розділові знаки при дієприслівниковому звороті.
44. Прислівник як частина мови. Розряди за значенням.
45. Творення ступенів порівняння прислівників.
46. Написання прислівників через дефіс.
47. Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням і будовою.

48. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю.
49. Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням.
50. Правопис часток через дефіс.
 51. Види речень за метою висловлювання та за емоційним забарвленням.
 52. Способи вираження підмета як головного члена речення.
 53. Типи присудків. Способи їх вираження.
 54. Правила вживання тире між підметом і присудком.
 55. Означення як член речення. Узгоджене й неузгоджене означення.
 56. Прикладка як різновид означення. Правила вживання розділових знаків при прикладці.
 57. Додаток як член речення. Прямий і непрямий додаток.
 58. Обставина як член речення. Типи обставин за значенням.
 59. Типи односкладних речень.
 60. Поняття про однорідні члени речення.
 61. Однорідні і неоднорідні означення.
 62. Кома при однорідних членах речення.
 63. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення, розділові знаки при них.
 64. Розділові знаки при звертанні.
 65. Вставні слова, їх роль у реченні.
 66. Порівняльні звороти. Розділові знаки при конструкціях з як, мов, наче.
 67. Розділові знаки при відокремлених додатках.
 68. Розділові знаки при відокремлених обставинах.
 69. Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному.
 70. Поняття про складносурядне речення.
 71. Розділові знаки в складносурядному реченні.
 72. Поняття про складнопідрядне речення, його будову.
 73. Основні види підрядних речень.
 74. Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами.
 75. Поняття про складне безсполучникове речення.
 76. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.
 77. Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова.
 78. Розділові знаки при прямій мові.
 79. Цитата як різновид прямої мови. Розділові знаки при цитуванні.
 80. Стили мовлення, їх основні ознаки.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів знань вступника з мови здійснюється на основі:

- а) врахування основної мети, що передбачає різнобічний мовленнєвий розвиток особистості;

б) освітнього змісту навчального предмета, який розподіляється на чотири елементи: знання, вміння й навички, досвід творчої діяльності і досвід емоційно-ціннісного ставлення до світу;

в) функціонального підходу до мовного курсу, який передбачає вивчення мовної теорії в аспекті практичних потреб розвитку мовлення.

Об'єктами оцінювання мають бути:

- мовленнєві вміння й навички з чотирьох видів мовленнєвої діяльності;
- знання про мову й мовлення;
- мовні вміння та навички;
- досвід творчої діяльності;
- досвід особистого емоційно-ціннісного ставлення до світу.

При оцінюванні усної відповіді потрібно керуватись такими критеріями:

- Повнота і правильність відповіді.
- Ступінь усвідомлення, розуміння вивченого.
- Мовленнєве оформлення відповіді.

Відповідь повинна бути зв'язним, логічно послідовним повідомленням на певну тему, виявляти вміння застосовувати визначення, правила до конкретних випадків.

100 - 105	Вступник не може дати відповідь на жодне запитання, не орієнтується у темах, не розуміє основних мовних понять. Мовлення вступника не логічне, містить значну кількість фонетичних, орфоепічних, стилістичних, семантичних чи синтаксичних помилок.
106 – 110	Відповідь вступника містить лише уривчасті відомості, не наведено потрібні визначення, приклади. Вступник не може побудувати зв'язного речення. Не відрізняє основні лексичні поняття та норми.
111 - 115	Відповідь на питання неповна, нелогічна не аргументована. Вступник погано орієнтується в темі питання, демонструє низькі знання, говорить невпевнено, плутається в поняттях. Демонструє незнання та нерозуміння філологічної термінології та внутрішніх зв'язків, не вміє застосовувати знання на практиці. Мовлення абітурієнта містить значну кількість фонетичних, орфоепічних, стилістичних, семантичних чи синтаксичних помилок.
116 - 120	Відповідь на питання неповна, логічно непослідовна, аргументована лише поодинокими прикладами; допускається неточностей у прикладах. Абітурієнт погано орієнтується в темі питання, демонструє низькі знання, відповідає на додаткові запитання частково, говорить невпевнено, плутається в поняттях. Демонструє недостатнє знання та розуміння філологічної термінології та внутрішніх зв'язків, не вміє застосовувати знання на практиці. Мовлення абітурієнта містить багато фонетичних, орфоепічних, стилістичних, семантичних чи синтаксичних помилок
121 - 126	Відповідь на питання неповна, логічно непослідовна, аргументована лише поодинокими прикладами; допускається неточностей у прикладах. Абітурієнт погано орієнтується в темі

	питання, демонструє низькі знання, відповідає на частину додаткових чи уточнюючих запитань, говорить невпевнено, плутається в поняттях. Демонструє недостатнє знання та розуміння філологічної термінології та внутрішніх зв'язків, не вміє застосовувати знання на практиці. Мовлення абітурієнта містить дев'ять-десять акцентуаційних, фонетичних, орфоепічних, стилістичних, семантичних чи синтаксичних помилок.
126 - 130	Відповідь на питання неповна, логічно непослідовна, аргументована недостатньою кількістю прикладів допускається неточностей у прикладах. Абітурієнт погано орієнтується в темі питання, демонструє невисокі знання, потребує певного часу для відповіді на додаткові чи уточнюючі запитання, говорить невпевнено, плутається в поняттях. Демонструє недостатнє знання та розуміння філологічної термінології та внутрішніх зв'язків, не вміє застосовувати знання на практиці. Мовлення абітурієнта містить акцентуаційні, фонетичні, орфоепічні, стилістичні, семантичні чи синтаксичні помилки.
131 – 136	Вступник може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, будує лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання дуже бідна.
136 – 140	Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; будує лише окремі фрагменти висловлювання; лексика і граматична будова мовлення бідна й одноманітна.
141 - 146	Вступник відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок; висловлювання не є завершеним текстом, хвибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова збіднені.
146 - 150	Вступник має недостатній рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях; висловлювання характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий.
151 - 155	Вступник знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило,

	<p>відтворити його з помилками та неточностями; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами; питання значною мірою розкриті, але трапляються недоліки за низкою показників; поверхово розкрито питання, бракує єдності стилю та ін.</p>
156 - 160	<p>Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці; виклад загалом зв'язний, питання в цілому розкрито, але помітний репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.</p>
161 - 165	<p>Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; вдало добирає лексичні засоби але у відповіді є недоліки, наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується, правила не завжди підтверджуються прикладами тощо.</p>
166 - 170	<p>Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; вдало добирає лексичні засоби; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.</p>
171 - 175	<p>Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття; вдало добирає лексичні засоби. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.</p>
176 - 180	<p>Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові мовні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади. Мова відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності.</p>
181 - 185	<p>Вступник володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності. Відповідь у цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною</p>

	різноманітністю
186 - 190	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована, вступник уміє застосовувати знання творчо. Відповідь відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.
191 - 195	Вступник відповідає на питання повністю, його відповідь логічно побудована, аргументована достатньою кількістю прикладів відповідно до теми запитання. Орієнтується в темі питання, демонструє ґрунтовні знання, легко, швидко та впевнено відповідає на додаткові чи уточнюючі запитання, говорить впевнено.
196 - 200	Вступник демонструє глибокі знання та розуміння не лише філологічної термінології, але й внутрішніх зв'язків, уміння застосовувати знання на практиці. Мовлення абітурієнта грамотне, багате на мовні засоби, не містить акцентуаційних, фонетичних, орфоепічних, семантичних, синтаксичних, стилістичних помилок.

VI. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Глазова О. П. Українська орфографія: тренувальні вправи, контрольні завдання, диктант. - Харків, 2004.
2. Пазяк О. М. Українська мова: Практикум. - К.: Либідь, 2001.
3. Пентилюк М.І., Гайдаєнко І.В., Ляшкевич А.І., Омельчук С.А. Українська мова (підручник) 9 клас. – Освіта
4. Радченко І. Орфографія української мови. Просто про складне / Українська мова та література. Бібліотека «Шкільний світ», № 4, 2008.
5. Українська мова. Підручник для 8 класу ЗНЗ. Авраменко О.М., Борисюк Т.В., Почтаренко О.М. ТОВ “Видавництво “Грамота”.
6. Українська мова. Підручник для 8 класу ЗНЗ. Глазова О.П. ТОВ “Фоліо”.
7. Українська мова. Підручник для 8 класу ЗНЗ. Данилевська О.М. ТОВ “Український освітянський видавничий центр “Оріон”.
8. Українська мова. Підручник для 8 класу ЗНЗ. Єрмоленко С.Я., Сичова В.Т., Жук М.Г. ТОВ “Видавництво “Грамота”. \
9. Українська мова. Підручник для 8 класу ЗНЗ. Заболотний О.В., Заболотний В.В. ТОВ “Видавництво “Генеза”.
10. Українська мова. Підручник для 8 класу ЗНЗ. Караман С.О., Горошкіна О.М., Караман О.В., Попова Л.О. ТОВ “Літера ЛТД”.
11. Українська мова. Підручник для 8 класу ЗНЗ. Пентилюк М.І., Омельчук С.А., Гайдаєнко І.В., Ляшкевич А.І. ТОВ “Видавництво “Ранок”.
12. Українська мова. Підручник для 8 класу ЗНЗ. Ющук І.П. Навчальна книга – Богдан.
13. Українська мова. Підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Голуб Н.Б., Ярмолюк А.В.).

14. Українська мова. Підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Заболотний В.В., Заболотний О.В.).
15. Українська мова. Підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Авраменко О.М.).
16. Українська мова. Підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Глазова О.П.).
17. Український правопис/ НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні; Інститут Української мови. - К.: Наукова думка, 1997.
18. Фурдуй М. 1. Українська мова. Практикум з правопису. - К.: Либідь, 2004.
19. Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2007